

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 12 december 2007

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om hästsport på idrottsforum.orgLäs mer om idrott, etnicitet och integration på idrottsforum.org

Det är inte mycket som kan stoppa en riktigt bra historia från att nå en vidare krets. Och Jimmy Winkfields (1882–1974) liv erbjuder en fantastisk historia: svart amerikan som var framgångsrik på galoppbanorna i USA, Ryssland och Europa från åren kring förra sekelskiftet till 1930, med inte mindre än 2.600 segrar. Men, som sagt, Wink, som han kallades, var svart, och det väl kanske det främsta skälet till att det dröjde till 2000-talet innan hans liv presenterades i bokform, men då kom det två på rad, *Ed Hotalings Wink* (2004) och nu senast Joe Drapers *Black Maestro: The Epic Life of an American Legend*. Susanna Hedenborg, Sveriges kanske främsta hästsporthistoriker, recenserade Hotalings Wink-bok, och nu har hon också tagit sig an Joe Drapers. I en kunnig och läsvärd recension jämför hon det bägge böckerna; bägge författarna är journalister, och frånvaron av källhänvisningar och källkritik sticker i ögonen på vår historiskt skolade recensent, men att vissa fakta skiljer sig mellan de två biografierna kan man lämna därhän. De är bägge underhållande beskrivningar av en märkvärdig människa som levde ett märkvärdigt liv. 2004, trettio år efter hans död, kom erkännande i hans hemland, då han postumt invaldes i National Museum of Racing and Hall of Fame i Saratoga Springs, NY.

Jimmy Winkfield – galopplegend

Susanna Hedenborg

Idrottsvetenskap, Malmö högskola

Joe Drape

Black Maestro: The Epic Life of the American Legend

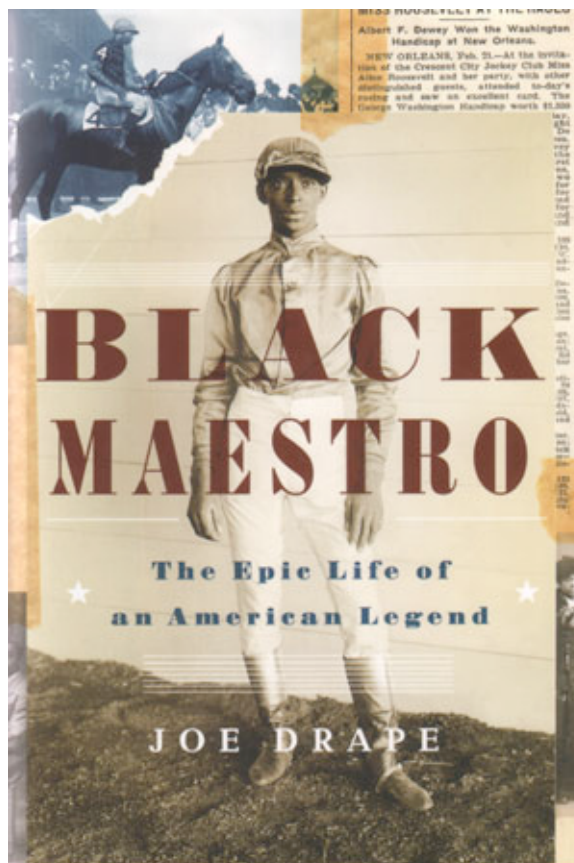
280 sidor, hft., ill.

New York: William

Morrow/HarperCollins 2006

ISBN 978-0-06-053729-6

Jimmy Winkfield föddes i början av 1880-talet i USA och dog i Frankrike 1974. Han var yngst i en syskonkull på 17 och hans föräldrar dog tidigt. Winkfield lärde sig rida redan som barn och blev som tonåring professionell jockey. I USA red han på banorna i New Orleans, Chicago, och Saratoga Springs, New York. Den amerikanska karriären avslutades med att han vann Kentucky Derby – ett av de mest prestigefyllda loppen i världen inom galoppporten – två år i rad, 1901 och 1902. Därefter följde en Europeisk karriär i Österrike, Ryssland, Polen och Frankrike. Åren i Ryssland var de bästa i hans karriär som jockey. Där tjänade han mycket pengar och levde ett liv långt borta ifrån det han levde som liten i Chilesburg, Kentucky, i hjärtat av Bluegrass Country. 1919 lämnade han Ryssland tillsammans med över 250 hästar för att ta dessa utom revolutionens räckvidd till Warsawa. Han kom fram, med en förlust på cirka 10 hästar, och fortsatte senare själv till Paris där han fortsatte inom galoppporten. När

Tyskarna invaderade Paris under andra världskriget flydde Winkfield till USA och tvingades där att arbeta med att bygga vägar. Efter kriget åkte han tillbaka till Frankrike för att ägna sig åt galoppsporten. I mitten av 1950-talet slutade han rida helt och ägnade sig åt att träna hästar istället. Han lämnade då även över verksamheten till en av sina söner, Robert.

Galoppsporten var tidigt en internationell sport och att ryttare och hästar flyttade sig över världen var inte ovanligt i början av 1900-talet. Det som gjorde Winkfield speciell var att han var afroamerikan. Han var dessutom den sista afroamerikan som vann Kentucky derby. Att afroamerikanska jockeyer dominerade de amerikanska banorna fram till slutet av 1800-talet har omtalats på [annan plats på idrottsforum.org](#). Perioden var paradoxal sedd ut ett etniskt perspektiv. Slaveriet var avskaffat – Winkfield var tillsammans med t ex boxaren Jack Johnson den första generationen afroamerikanska idrottsmän som växte upp utan slaveriet – men rasmotsättningarna var starka. Samtidigt som de första afroamerikanska organisationerna växte fram utestängdes svarta människor från de tidiga välfärdsinitiativen. Det gamla slaveriet var avskaffat med afroamerikaner fick både sämre utbildning och arbeten. Dessutom mördades och lynchades svarta utan att någon ställdes inför rätta.

Winkfields historia är fantastisk, samtidigt är det märkligt att två böcker – dels Joe Drapes *Black Maestro*, dels *Wink* av Ed Hotaling ([recenserad tidigare på idrottsforum.org](#)) – som utkommit under senare år har ägnats åt denna. Både Drape och Hotaling är journalister och böckerna är skrivna i en populär ton – inga noter ges till uppgifterna om Winkfield. Inte heller diskuteras källkritiska överväganden även om båda författarna redovisar att de framför allt utgår från samtida tidningsmaterial och intervjuer. Hotalings bok kom ut 2004, Drapes bok två år senare, 2006. Drape och Hotaling måste alltså ha arbetat parallellt med sina böcker om Winkfield. Drape har enligt egen uppgift arbetat tillsammans med en grupp personer som ägnat såg åt efterforskningar om Winkfields liv i både USA och Ryssland, medan Hotaling till synes arbetat själv. Drape kommenterar Hotalings bok och säger att de tolkat skeendena på lite olika sätt ”?Wink?is a different book than *Black Maestro* in tone, focus and telling. We differ, too, on some factual points. It is a well-researched book, however, and provided some source leads for information and wrinkles” (s 266).

Vad är det då som skiljer böckerna åt? Ja, precis som Drape noterar skiljer sig några av faktauppgifterna, t ex föddes Winkfield 1880 (Hotaling) eller 1882 (Drape); dog sonen George (som Winkfield hade med en av sina ryska fruar, Alexandra) av en hjärnhinneinflammation (Hotaling) eller i följderna av ett slagsmål (Drape); förde Winkfield med sig 260 (Hotaling) eller 262 (Drape) hästar. När det gäller dessa och liknande uppgifter spelar de ingen större roll för själva historien. Hade författarna varit yrkeshistoriker hade de säkerligen fört källkritiska resonemang som pekar på svårigheterna för historiker att kunna reda ut exakta datum för en befolkningsgrupp som inte registrerades lika väl som den befolkningsgrupp som satt vid makten, eller problemen med att använda samtida tidningar och intervjuer som källmaterial. Men som redan påpekats saknas sådana resonemang i båda böckerna. Det tycker jag är problematiskt, men det berör nog inte den mer allmänhistoriskt intresserade läsare som författarna tycks vända sig till. Historikern i mig ryggar även för de påståenden om Winkfields känslor relaterade till familjen (eller kanske snarare familjerna, eftersom Winkfield gifte sig flera gånger), hästarna och de större historiska skeendena. När det gäller känslorna för Edna, Alexandra, Lydie – Winkfields tre fruar – samt älskarinnorna och barnen tolkar de bägge författarna dessa på lite olika sätt. Mer intressant är dock deras sätt att förhålla Winkfields livshistoria till den stora historien. Hotaling gör större reda för det historiska sammanhanget och samtida kända personer än Drape, som skriver mer om de personer som stod Winkfield närmast.

En fråga man som läsare ställer sig efter att penetrerat böckerna är varför de kommit ut just nu. Har det att göra med att idrottshistoriker först under senare år har intresserat sig för andra än vita mäns historia? Båda författarna diskuterar den rasistiska kontext i vilken Winkfield påbörjar sin karriär, och stryker under betydelsen av att de amerikanska galoppbanorna fram till slutet av 1800-talet dominerades av svarta jockeyer. Att skriva historia idag utan att ta hänsyn till genus- och etnicitetsperspektiv torde vara svårt – annat var det för 20 år sedan. Samtidigt gör varken Drape eller Hotaling gällande att de skriver ur ett etnicitetsperspektiv – inte heller gör de egentligen några jämförelser med anglosaxiska jockeyers möjligheter i USA under denna tid. Drape nämner visserligen att Winkfield möter de starkaste rasistiska reaktionerna från de irländska jockeyerna på galoppbanorna runt New York. Men han diskuterar inte hur detta skulle kunna tolkas i termer av vare sig klass eller etnicitet. Ett annat skäl till att båda dessa böcker kommit ut nu kan kanske sökas i samtida politiska rörelser. Det är inte otroligt att intresset för Winkfields historia fått en extra skjuts av att den afroamerikanska medborgarrättsrörelsen har växt sig starkare med Louis Farrakhan och Nation of Islam från slutet av 1970-talet. Att åtminstone Drape påverkats av detta verkar troligt eftersom han emellanåt (och på ett högst tveksamt sätt) skriver fram Winkfield som en medveten medborgarrättskämpa som bland annat ska ha känt igen sig i de ryska revolutionärerna. Huruvida det ligger någon sanning i detta är svårt att uttala sig om eftersom det snarare verkar vara Drapes tolkning än en slutsats som baseras på ett visst källmaterial.

Black Maestro är – liksom *Wink* – en rolig biografi om en fantastisk person. Historien är makalös och man kan som läsare undra hur lång tid det kommer att ta för Hollywood att gripa sig an berättelsen. Samtidigt hade jag – som historiker – önskat att författaren ägnat större utrymme åt källkritiska resonemang; en diskussion om hur den framväxande professionaliseringen och den allt starkare kopplingen till en kommersialiserad sport påverkade olika befolkningsgruppers möjligheter på världens galoppbanor; samt hur slutet av 1800-talet och början av 1900-talet på många sätt var en öppen värld där internationella relationer och utbyten var lättare än i vår samtid. För inte skulle en svart jockey från USA kunna röra sig på samma fria sätt mellan de länder där Winkfield verkade idag?

© **Susanna Hedenborg 2007**

Köp boken från Adlibris.se

Kjøp boken fra Capris.no

Køb bogen fra eLounge.dk